

איגוד לשכות המסחר

ארגון הגג של המגזר העסקי החופשי בישראל

7 במרץ 2012
603168

ד"ר זיוה שטל
מנהלת המחלקה לתזונה
משרד הבריאות

לכבוד
אינג' אלי גורדון
מנהל שירות המזון הארצי
משרד הבריאות
שלום רב,

הנדון: התייחסות לטיטוטת תיקון לתקנות סימון תזונתי - סימון תזונתי בקדמת האריזה

להלן התייחסות ענף המזון באיגוד לשכות המסחר לטיטוטת התקנות שבנדון:

א. האם התיקון המוצע מבוסס על רגולציה בינ"ל מוכרת?

בירור שערכנו מול חברי ענף המזון ומול יועצי רגולציה הבקיאים בתחום, מעלה כי הם אינם מכירים הנחיה מחייבת דומה במדינה מערבית.

משירות המזון הארצי נמסר לנו כי "רגולציית הסימון החדשה באירופה המשלבת לראשונה את הוראות הסימון הכלליות יחד עם הסימון התזונתי 1169/2011 מכתיבה בין היתר את התנאים המחייבים למצב בו יסומן הסימון התזונתי באופני תצוגה שונים כגון: סמלים, תיאורים גראפיים (ARTICLE 35), ההליך מתגבש ויהיה צורך לבססו היטב, הוא טרם הסתיים יתקיים איסוף מידע מהמדינות החברות אשר עתיד להסתכם ולהיקבע באופן סופי ב-2017 לאחר דיון בפרלמנט האירופי."

מכך אנו למדים שאין כרגע באירופה הוראה מחייבת בנושא זה, קל וחומר הוראה מחמירה כפי שמוצע בטיטוטת התקנות שבנדון ושטרם הסתיימו שם הדיונים לגבי האפשרות שהוראה מחייבת כזו תצא בעתיד ובאיזה אופן היא תיושם.

ב. האם התיקון המוצע יועיל לצרכן?

- התקנה המוצעת דורשת שיסומן סך השומן במוצר, אנו עדים למחקרים מצטברים שמראים שיש לשים דגש על סוג השומן ולא על כמותו. האם המטרה היא לגרום לציבור לאכול פחות שומן ויותר פחמימות?
- מה המסר כשמסמנים את סך הפחמימות? לא לאכול מוצר עם הרבה פחמימות? האם זה לא הופך את הלחם המלא למוצר לא בריא באותה מידה כמו השוקולד שאנחנו מורחים עליו?
- נניח ששימום במקום סוכר ממתק חלופי אז הערך הקלורי יהיה נמוך. האם זה אומר שהמוצר בריא יותר?
- אגוזים עתירי קלוריות, האם שוקולד עם אגוזים בריא פחות משוקולד ללא אגוזים?

ג. האם בבחינת עלות /תועלת נכון להטיל קשיים תפעוליים / שיווקיים כאלו?

התיקון המוצע מייצר שורה ארוכה של קשיים תפעוליים ושיווקיים להלן נפרט חלק מהם :

- מרבית החברים בענף המזון עוסקים ביבוא מוצרי מזון. הקושי בהשפעה על התווית ביבוא הוא רב ביחס ליכולתו של יצרן מקומי להגדיר כיצד תיראה תווית המוצר שלו.
- מרבית המוצרים המיובאים לישראל הם מותגים בינלאומיים והתאגיד הגלובלי שמשווק אותם לא יהיה מוכן לשנות את נראות המוצר בצורה דרמטית כמוצע, קל וחומר לשוק קטן כל כך כמו השוק הישראלי.
- יישום התיקון המוצע יחייב את היבואנים להדביק מדבקה בחזית המוצר לפני השיווק, מה שיפגע בצורה משמעותית בנראות המוצר ויקשה על היבואן להתחרות מול מוצרים מייצור מקומי שבהם תווית האריזה תתוכן מראש גם בהתייחס לסוגיה זו.
- יצוין שלאחרונה אושר חוק האריזות המטיל אחריות על יבואן ויצרן לטיפול סביבתי באריזה שלו. דמי הטיפול לפי חוק זה נגזרים ממשקל האריזה והוספת מדבקה נוספת בחזית המוצר תעלה את דמי הטיפול עבור היבואנים זאת בנוסף על עלות הפקת המדבקה והדבקתה.

ד. בהמשך לאמור לעיל ולהלן אנו מתנגדים בצורה נחרצת לתקנות המוצעות בנוסח הנוכחי ורק למען הזהירות להלן התייחסות פרטנית יותר :

- יש לשקול שימוש בסימון שונה לפי קטגוריות מוצרים, כך שהסימון יהיה אחר למוצרי מאפה, קטניות, ממתקים, מוצרי בשר, מוצרי חלב וכו'. ניתן להקים ועדה משותפת שתבחן את קטגוריות המוצרים השונות, תגדיר באילו קטגוריות נכון להבליט אילו סימונים תזונתיים ובאיזה אופן.
- הגודל המוצע בטיוטת התיקון אינו מידתי ו"משתלט" בצורה מוגזמת על חזית המוצר. אנו סבורים שמספיק שגודל האותיות (למעט "י") יהיה לפחות שני מילימטר, מה שיאפשר עיון במידע בצורה סבירה.
- יש להחריג מוצרים שהשטח הפנוי שלהם קטן. זאת בדומה להחרגה שנעשתה במסגרת הדירקטיבה האירופית (שם ההחרגה מתייחסת למוצרים שהשטח הגדול ביותר הפנוי אינו עולה על 10 סמ"ר, או האמריקאית שמחריגים מוצרים שכלל השטח שעליו ניתן לשים תווית אינו עולה על 12 אינץ' – כ- 30 סמ"ר).
- עלות הפקת מדבקות צבעוניות כמוצע בטיוטא היא יקרה יותר.
- יש להסיר את ההגדרה באשר לצבע הסימון, כך שכל יבואן / יצרן יוכל לבחור אם לסמן במדבקה בשחור לבן, או בצבע שיתאים לצבעי המותג אותו הוא משווק.
- יש לאפשר במפורש ליבואן / יצרן להוסיף במסגרת הסימון מידע על רכיבים רלוונטיים נוספים (בתחתית אותו סימון).
- להלן נספח ובו טענות חטיבת מזון לתינוקות בלשכה בהקשר של הצורך להחריג תמ"ל, מזון ייעודי ומזון מטבולי מהצעת תיקון התקנות שבנדון.

ה. לסיכום :

ענף המזון מעריך את פעילות משרד הבריאות בהקשר של הנגשת מידע לצרכן ואולם אנו חוששים, כי הסימון המוצע עלול מחד לבלבל את הצרכן יותר מאשר להואיל לו ומאידך לייצר קשיים שיווקיים ותפעוליים משמעותיים באופן שהעלות תגבר על התועלות הצפויות ולכן אנו ממליצים להשהות קידום יוזמה זו.

יש מידע חשוב נוסף שניתן לפי אותו הגיון להעביר לקדמת האריזה (לדוגמא סימון אלרגנים), אולם צריך לשמור על איזון ראוי. הגדרה לעוסק מה לסמן ובאיזה אופן היא, על פניו, סבירה, הגדרה לעוסק היכן לסמן על גבי האריזה מהווה הפרה של איזון זה.

כשהגבלה כזו אינה מבוססת על רגולציה שקיימת בצורה אפקטיבית במדינה מערבית, מתגבר החשש כי הנזק שייגרם ממנה יעלה על התועלת גוברת.

בתווית כפי שהיא כיום הצרכן מקבל בצורה מפורטת ונוחה מידע תזונתי, שגם לדעתנו הוא בעל חשיבות רבה.

השקעה בחינוך ובהסברה תשפר את מודעות הצרכן לקיומו של המידע על גבי התווית, כמו גם את יכולתו להבין את המידע. אנו סבורים כי פעילות כזו תשיג בצורה אפקטיבית וטובה את המטרות המרכזיות המפורטות בדברי ההסבר לתקנות.

בכל אופן, נשמח להיפגש עמכם ולבחון ביחד את הדרכים המיטביות להתמודד עם נושא מורכב וחשוב זה.

בברכה,

רז הילמן
מנהל תחום המזון

מצ"ב: נספח מטעם חטיבת מזון לתינוקות באיגוד לשכות המסחר

העתקים:

פרופ' רוני גמזו, מנכ"ל משרד הבריאות
ד"ר בועז לב, משנה למנכ"ל משרד הבריאות
פרופ' איתמר גרוטו, ראש שירותי בריאות הציבור
ראובן שליסל, יו"ר ענף המזון

נספח

נימוקים להחרגת תמ"ל, מזון ייעודי ומזון מטבולי מחובת הסימון בחזית האריזה בכלל, ובמתכונתה המוצעת, בפרט:

הדרישה לסימון בחזית האריזה היא חלק מתכנית מבורכת כוללת למלחמה בהשמנת יתר בישראל.

תמ"ל, מזון ייעודי ומזון מטבולי, על אף הגדרתם "מזונות" ובשונה ממזונות רגילים, מתוכננים ומיועדים לענות על צרכים מסויימים (גדילה, מחלה). ככאלה, הם מכילים, הן מבחינת המרכיבים והן מבחינת כמותם, את הנדרש, על פי המוכתב ע"י הקודקס אלימנטריס (= "ספר המזון", שהוא אוסף של סטנדרטים המוכרים בכל העולם, קודי התנהלויות, הנחיות והמלצות, הקשורים במזונות, ייצור מזון ובטיחות מזון).

כל תמ"ל, מזון ייעודי ומזון מטבולי, המצויים בשוק, נבדקו בקפידה ע"י הרשויות בחו"ל ובארץ; רישומם ושיווקם לא היה מתאפשר, אלמלא הוכח, עפ"י התעודות השונות, המהוות חלק מהליך רישוי תקין, כי הם עומדים בתכתיבי הקודקס.

כל עוד מכילים מזונות אלה, את הנדרש, הן מבחינת רכיבים והן מבחינת כמותם, כך, שלאורך כל חיי המדף, שנרשמו עבורם, עיקרון זה יישמר, כולם ראויים לשימוש, באותה המידה, בהתאם להתוויה ולגיל.

הורה לא יתלבט במהלך קניה ברשתות המזון או הפארם השונות, בין תמ"ל לתמ"ל, לפי השוואה של רמת האנרגיה, הסוכר, השומן, והנתרן. האם באמת נרצה כי הורה יחליט "להקציב" לתינוקו קלוריות, בגיל בו תמ"ל הינו מזון כולי, רק כי האריזה מרמזת שיש צורך וחשיבות להפחית קלוריות, כמו באריזות של המבוגרים?

האם מישו חשב איזה מסר מטעה יקבלו הורים כאשר אותו סימון המופיע על אריזה של וופלים שהם קונים לעצמם יופיע גם בתמ"ל - מזון כולי של תינוקם? האם עבור תינוקות ופעוטות שחייבים שומן וכולסטרול לגדילה תקינה והתפתחות יש טעם לסמן שומן ע"ג האריזה ולרמוז להורים, שצריך להגביל את צריכת השומן של התינוק, כמו למבוגר?

האם משרד הבריאות נערך להעברת קורסים בתזונת האדם להורים, על-מנת שיבינו כי שומן, כולסטרול וקלוריות בינקות הם חלק מהתפתחות מוחית תקינה ואין למעט בהם? האם משרד הבריאות מעודד את יצרני ויבואני מזון התינוקות לייצר פורמולות עם פחות קלוריות ופחות שומן כדי למכור יותר?

לגבי מזון רפואי:

מזונות יעודיים ומטבוליים, נרכשים בביקוח רפואי. הרכיבים מוכתבים ע"י הסימפטום/המחלה, איתם יש להתמודד והכמויות מוכתבות עפ"י הסימפטום/המחלה, כמו גם, טווח הגילאים, לו מיועד המזון.

דרישות הסימון עבור תמ"ל, מזון ייעודי ומזון מטבולי אלה קפדניות ממילא, וכל הרכיבים מופיעים על גבי האריזה, הן ב- 100 גרם והן ב- 100 מ"ל. כתיבת חלק מהמידע גם בחזית האריזה לא תתרום במקרים אלה לא להורה/למטופל ולא למלחמה בהשמנת יתר.

גם באירופה, דרישת הסימון בחזית, אינה חלה על מזונות אלה, היות ומזונות אלה, חשופים ממילא לדרישת סימון מחייבת.

להלן תגובת אחד היצרנים האירופאים הגדולים, שנדרש לסוגייה:

According to actual REGULATION (EU) No 1169/2011 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL

of 25 October 2011

on the provision of food information to consumers, amending Regulations (EC) No 1924/2006

and (EC) No 1925/2006 of the European Parliament and of the Council, and repealing Commission

Directive 87/250/EEC, Council Directive 90/496/EEC, Commission Directive 1999/10/EC, Directive 2000/13/EC of the European Parliament and of the Council, Commission Directives

2002/67/EC and 2008/5/EC and Commission Regulation (EC) No 608/2004

Article 30.3: "Where the labeling of a prepacked food provides the mandatory nutrition declaration referred to in paragraph 1, the following information **may be repeated** thereon: (a) the energy value; or (b) the energy value together with the amounts of fat, saturates, sugars, and salt.

It is understood that this means that the FOP labeling is **voluntary and not required**, if the mandatory nutrition declaration on back-of-pack is there.

The discussion now is if the **voluntary FOP labeling** can be given as per portion in addition to the information per 100g/ml on back-of-pack. But this discussion is for general prepacked food products and not IF or FSMPs.

Furthermore: mandatory nutrition declaration: FOP is not forced, since such formulas have already mandatory nutrition labeling.

However, it might be that some Member States will require that certain nutrients that are not required to be labeled as per regulation, such as saturated fats, sugar and salt, now are included on a formula for infants' product label; such information will be added to the current one (table of nutrients)."

Further article 34.3 and 34.4 specify the presentation of voluntary repetition of nutrition information, which has to be in the "principal field of vision" and has to be in a font size > 1.2 mm. Principal field of vision is the field of vision of a package which is most likely to be seen at first glance by the consumer at the time of purchase (=front-of-pack). It enables the consumer to immediately identify a product in terms of its character or nature and, if applicable, its brand names. While infant food formulation, follow on food formulation, and especially medical food is the subject, **the voluntary nutrition information on FOP is not important to identify the product.** It is much more crucial for the consumer to note that it is IF/FOF or in the case of FSMP - the intended target population, e.g.: "for the dietary management of", "hypoallergenic formula", etc.

היות ומחד :
חובת הסימון החלה כיום מכתובה גם את תכולת התווית (ובחלק מהמקרים אף מלל –
"הצהרת הנקה") וגם את גודל האותיות,
ומאידך,
היצרנים דורשים מהיבואנים לשמור על חזות האריזה, כך שתהיה, כמו של האריזות
המשווקות בעולם כולו (כחלק ממיתוג),
היה ועל אף כל האמור לעיל, לא יוחרגו מזונות אלה מחובת הסימון בחזית האריזה, אנו
מבקשים להחריג, לכל הפחות את דרך הסימון : לאפשר להדגיש את האנרגיה, הסוכר,
השומן, הנתרן, ורמתם, במיקומם הנוכחי בטבלת הרכיבים, באמצעים שונים : צבע אחר,
גודל אחר, הדגשה (bold), סימון השורה כולה, ואפילו כל אלה גם יחד.